

ФОРМУВАННЯ ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАСАД ІНФРАСТРУКТУРИ ЖИТЛОВОГО БУДІВНИЦТВА

© Скибінський О.С., Григор'єв О.Ю., Пшик О.О., 2006

Проаналізовано вітчизняні та зарубіжні наукові праці з питань інфраструктури. Уточнено трактування терміна інфраструктура житлового будівництва. Сформовано класифікацію інфраструктури житлового будівництва за елементами та проаналізовано їх функції.

In the article domestic and foreign scientific papers are analyzed on the questions of infrastructure. Interpretation of the term "infrastructure of house building" is specified. Classification of infrastructure of house-building is formed after elements and their functions analyzed.

Постановка проблеми і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями.

На сучасному етапі житлово-будівельна галузь України знаходиться в кризовому стані, що викликано нестачею інвестицій у капітальне будівництво, недосконалістю законодавчої та нормативно-правової бази будівельного комплексу, низькою платоспроможністю споживачів, не до кінця сформованою інфраструктурою житлового будівництва. Управління стратегічним та тактичним розвитком галузі житлового будівництва можна здійснювати за допомогою моделі економічного механізму, що надає можливість для вирішення усіх перелічених проблем. Ключовим елементом цього механізму є процес житлового будівництва, базовою складовою якого є інфраструктура житлового будівництва. Проте сьогодні існують різні погляди щодо трактування поняття інфраструктура та визначення її складових елементів. Усе це зумовлює необхідність ретельнішого аналізу трактування категорії інфраструктури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Є досить багато зарубіжних та вітчизняних наукових праць, в яких ретельно розглянуто трактування категорії інфраструктура, серед яких роботи: П. Розенштейна-Родана, Р. Іохімсена, А.О. Хіршмана, Г. Цехліна, Дж. Рейя, Н.Ф. Голікова, А. Гриценка, В. Соболева, П. Беленького, Н.Д. Матрусова, М.М. Недашківського, О.Й. Шевцова, А.Г. Загороднього, Т.С. Смолженко., Г.Л. Вознюка, П.С. Рогожина, А.Ф. Гойка та ін. Проте у своїх дослідженнях ці автори недостатньо конкретизували складові елементи інфраструктури житлового будівництва.

Термін "інфраструктура" вперше був запроваджений у післявоєнний період і із середини 50-х років ХХ ст. широко використовується в економічній літературі [1, с. 160]. П. Розенштейн-Родан, американський дослідник, який вивчав питання економічного розвитку, пов'язав зміст терміна інфраструктура із загальними умовами, що сприяють розвитку місцевого господарства та нормальному життю населення. Найбільш розповсюджене визначення трактує інфраструктуру як "базу національної економіки, від якої залежить рівень господарської діяльності" [1, с. 163]. Основу цієї бази становлять системи транспорту та зв'язку, системи енергоживлення, різні комунальні споруди, а також такі "невідчутні активи", як освітній рівень населення, професійна кваліфікація та досвід адміністративної діяльності в певних його категоріях. Варто зауважити, що згідно із трактуванням, автора науково-освітній потенціал практично не враховується в інфраструктурі, що є помилковим, оскільки кваліфікація, досвід працівників в певній галузі є рушійною силою для вирішення багатьох економічних проблем.

Шведський науковець Р. Іохімсен під інфраструктурою розуміє сукупність матеріальних, персональних та інституційних видів діяльності та їх організацій, що сприяють створенню господарської єдності території та підвищенню рівня господарської діяльності [2, с. 14]. До

"матеріальної інфраструктури", що створює матеріальні передумови господарського розвитку у розумінні надання бази послуг, Р. Іохімсен відносить:

- сукупність усіх споруд, обладнання і засобів організацій та підприємств у сфері енергозабезпечення, транспортного обслуговування та телекомунікації;
- споруди щодо захисту та покращання природних ресурсів (наприклад, греблі та засоби захисту від припливів, системи осушення та зрошування, заходи щодо запобігання ерозії земель (лісозахист і лісонасадження), системи очищення стічних вод);
- заклади державного управління, освітні та дослідницькі, а також оздоровчі заклади та заклади соціального забезпечення.

Під "інституційною інфраструктурою" у роботі Р. Іохімсена розуміється сукупність норм і способів поведінки для різних суб'єктів, що вступають у господарську взаємодію. Причому інституційна інфраструктура діє на різних рівнях господарської діяльності у межах господарюючого суб'єкта (регіону, сектору, підприємства). Інституційна інфраструктура – це, наприклад, правопорядок, що регулює відносини власності, спадщини, найму на роботу, ведення господарської діяльності тощо. Законодавчо закріплюється цей правопорядок повинен з урахуванням етнічних, релігійних, кастових, професійних, економічних інтересів суб'єктів і політичних особливостей державного устрою. Функції інституційної інфраструктури полягають у виробленні такого внутрішнього правопорядку в умовних рамках якогось господарського організму, за якого результати господарської діяльності давали б можливість суб'єктам, що беруть участь у ній, розвиватися "у кращих можливостях", забезпечували рівність ефекту для них.

Широке розуміння сутності поняття "інфраструктура" переважає в А.О. Хіршмана, який писав: "Інфраструктура – це ті базові види обслуговування, без яких виробнича діяльність первинного, вторинного та третинного секторів національної економіки не може провадитися. У найширшому розумінні інфраструктура враховує всі види суспільного забезпечення – від законодавства через освіту та охорону здоров'я до транспорту, зв'язку, енергетики та водопостачання тощо" [3, с. 82]. Г. Цехлін розуміє під інфраструктурою "фундамент, основу економіки" [4]. У цьому розумінні він відносить до інфраструктури "...всі ті умови та обставини, від яких залежать економічні управлінські рішення, а разом із цим сам господарський розвиток". Дж. Рей твердить, що слово "інфраструктура" не піддається точному визначенню, оскільки під ним, як правило, розуміються всі послуги, які потрібні для створення сучасної економіки. Проте слід наголосити на тому, що інфраструктура враховує не лише послуги, а й виробництво.

Майкл Портер у своїй роботі "Конкуренція" [20] відносить інфраструктуру "до цінних видів діяльності". Він вважає, що інфраструктура підприємства – це підтримуючий (допоміжний, вторинний) вид діяльності, який забезпечує виконання первинної діяльності (виконання робіт, забезпечення збуту, обслуговування тощо). Інфраструктура завдяки своїм зв'язкам з іншими видами діяльності підприємства створює конкурентну перевагу.

Що стосується колишнього СРСР, то в цій країні типовим було трактування інфраструктури або як комплексу галузей, що обслуговують промисловість і сільське господарство, тобто базові сфери економіки, або як сукупності об'єктів та інститутів, необхідних для функціонування галузей матеріального виробництва й забезпечення умов життєдіяльності суспільства [5, с. 293]. При такому підході у складі інфраструктури виділяються дві підсистеми: виробнича (транспортні комунікації, канали, водосховища, порти, мости, аеродроми, склади, енергетичне господарство, зв'язок, засоби сполучення, водопостачання та каналізація) і соціальна (освіта, охорона здоров'я, наука, культура, представлені відповідними інститутами). Соціальна інфраструктура трактується як стійка сукупність матеріально-речових елементів, які створюють загальні умови для раціональної організації трудової, суспільно-політичної, духовної, сімейно-побутової діяльності людини. Вважається, що рівень розвитку соціальної інфраструктури дуже впливає на спосіб і якість життя населення і тим самим на економічний розвиток регіону.

Відомий учений радянського періоду Н.Ф. Голіков виділяв такі чотири основні типи інфраструктури [6, с. 16]:

1. Виробнича (інженерно-технічну) – сукупність інженерних комунікацій (зв'язок, водо-, енерго-, нафто- та газопостачання, водовідведення).

2. Соціально-побутову – сукупність об'єктів і закладів житлового, культурно-побутового призначення, охорони здоров'я, відпочинку, торгівлі, тобто об'єктів, що забезпечують нормальні умови життя населення.

3. Інституційну – урядові заклади, науково-дослідні, проектно-конструкторські установи, за винятком органів і закладів безпосереднього управління виробництвом, а також конструкторських бюро, проектних і науково-дослідних закладів, що беруть безпосередню участь у виробництві.

4. Соціально-виробничу – сукупність видів діяльності, матеріальних об'єктів з охорони природи та оздоровлення довкілля.

Спробу з'ясувати сутність інфраструктури в умовах сучасної соціально-орієнтованої ринкової економіки на основі макроекономічного підходу зробили А. Гриценко та В. Соболев [7]. Одне з головних застережень, яке автори рекомендують враховувати під час трактування інфраструктури в ринковій економіці, полягає в тому, що інфраструктура в ринковій економіці не обслуговує, а забезпечує нормальне функціонування усієї економіки. Підстави для цього висновку автори вбачають у зміні ролі й місця так званого "третинного сектора" або сфери послуг в економіці багатьох країн.

В. Соболев говорить, що інфраструктура у будь-якій соціально-економічній системі – це сукупність елементів, що забезпечують (а не обслуговують) безперебійне функціонування взаємозв'язків об'єктів і суб'єктів цієї системи [8, с. 15]. Враховуючи це, інфраструктура за В. Соболевим, виконує дві основні функції – забезпечуючу (пасивну) і регулювальну (активну) [9]. Своєю чергою, ринкова інфраструктура (РІС) визначається як сукупність елементів, що забезпечують і регулюють безперебійне багаторівневе функціонування господарських взаємозв'язків, взаємодію суб'єктів ринкової економіки й рух товарно-грошових потоків.

П. Беленький, наголошуючи, що так вважає більшість науковців, визначає інфраструктуру як сукупність організацій, установ, посередників, діяльність яких покликана прискорювати просування товарів і послуг на різноманітних ринках [10]. При цьому він зазначає, що деякі автори виділяють загальну (обслуговує ринкову економіку загалом) і спеціалізовану (обслуговує окремі ринки) інфраструктури.

Своєю чергою, Н.Д. Матрусов акцентує увагу на існуванні внутрішньо- та міжрайонної матеріальної інфраструктури (чи як він її називає – техноструктури) [11]. До основних елементів внутрішньорайонної техноструктури він відносить будівлі та споруди житлово-комунального господарства, внутрішньорайонну (міську) транспортну систему, об'єкти охорони здоров'я, освіти та культури районного значення, різноманітну екологічну техноструктуру. Міжрайонну техноструктуру, за Н.Д. Матрусовим, становлять магістральна транспортна система та соціальні об'єкти міжрайонного значення (науково-дослідні об'єкти тощо). Необхідно підкреслити різні функції вказаних видів регіональної техноструктури. Внутрішньорайонна техноструктура створює умови для життя населення, функціонування та розвитку виробництва. Міжрайонна ж техноструктура формує основу для взаємно пов'язаного розвитку народного господарства усієї країни.

Аналізуючи сутність та зміст категорії "інвестиційна інфраструктура", М.М. Недашківський [12] відносить до неї банківські установи, інвестиційні компанії, будівельні організації та промислові підприємства. Варто зауважити, що будівельні організації та промислові підприємства скоріше є об'єктом, ніж суб'єктом інвестування.

Шевцова О.Й. [13; 14 с. 6] елементами інфраструктури вважає спеціалізовані підприємства (транспортні, інструментальні, енергетичні, ремонтні), цехи й виробництва допоміжного профілю промислових підприємств. Такий підхід робить поняття інфраструктури не лише всеохопним, але й навіть відносним.

Згідно із визначенням, наведеним у «Фінансовому словнику», інфраструктура – комплекс галузей сфери обслуговування, що забезпечують загальні умови функціонування економіки та життєдіяльності людей [18].

Якщо порівнювати між собою охарактеризовані два підходи щодо трактування інфраструктури (західний – широкоохопний та доволі розпливчастий і соціалістичний – більш конкретний, що акцентує увагу на матеріальній компоненті), то жоден із них не можна вважати цілком задовільним.

Цілі статті. Робота уточнює трактування категорії інфраструктури житлового будівництва та конкретизує її складові елементи.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сучасному етапі в умовах здійснення заходів щодо стабілізації економіки України і переходу до ринкових відносин спостерігається значний розрив у теоретичному дослідженні різних аспектів формування і розвитку складових елементів економіки. Так, сьогодні гостро постало питання із формуванням інфраструктури житлового будівництва. Необхідно зазначити, що кожна гривня, вкладена в будівництво житла, дає 2,5 – 3 грн. приросту валового внутрішнього продукту, а додаткове робоче місце в житловому будівництві забезпечує роботою 4 – 5 працівників інших галузей [15].

Узагальнення літературних джерел [1–13, 18, 20] і практичних спостережень дає змогу уточнити трактування категорії інфраструктура в контексті житлового будівництва. Отже, під інфраструктурою житлового будівництва необхідно розуміти спеціально сформовані та узаконені інститути: матеріальні об'єкти (транспортні комунікації та засоби, мережі та засоби зв'язку тощо) та суспільні інститути (кредиту, права, цінних паперів, страхування тощо), які призначені для забезпечення усіма необхідними предметами та засобами праці галузь житлового будівництва.

Це трактування дає можливість розглядати інфраструктуру житлового будівництва з конкретної позиції. Орієнтація на чітко поставлену мету уможливить уникнути зайвих витрат зусиль, коштів і часу на створення та розвиток інститутів і матеріальних об'єктів, які претендують на віднесення до інфраструктури, не будучи насправді її складовими.

Отже, інфраструктура ринку будівельного комплексу враховує: банки (центральний, зовнішньоекономічні, інвестиційні, комерційні, іпотечні тощо); біржі (товарно-сировинні, трудових ресурсів, фондові, нерухомості тощо); брокерські контори та фірми; інституціональні інвестори (пенсійні фонди, страхові компанії, інвестиційні товариства, фірми відкритого та закритого типів тощо); іноземні інвестори; агентські, посередницькі, рекламні, інформаційні служби та фірми; інженерно-консультаційні центри; венчурні (ризикові) підприємства у будівельному комплексі; фонди та програми підтримки малого бізнесу; контроль-інспекційні служби [16, с. 60].

Узагальнення літературних джерел та практичних досліджень дає змогу сформулювати класифікацію інфраструктури ринку житлового будівництва за елементами та їх функції (таблиця).

Сьогодні найбільшою проблемою є фінансування житлового будівництва, що відображається на вартості готової будівельної продукції. Отже, розвинена фінансова інфраструктура може мінімізувати вартість фінансових ресурсів, що у підсумку сприяє зменшенню вартості основних ресурсів виробництва. Як справедливо вважає С. Хоружій [17], слабка конкурентоспроможність продукції українських підприємств зумовлена не лише моральним зносом технологій, що використовуються ними, але й відсутністю ефективної фінансової інфраструктури, яка уможливила б знизити собівартість виробництва продукції шляхом здешевлення фінансових і, як наслідок, усіх інших ресурсів.

Основними елементами інфраструктури, що мала б забезпечувати галузь житлового будівництва фінансовими ресурсами, є банки, фондові біржі, а також небанківські фінансово-кредитні інститути: пенсійні фонди, страхові компанії, інвестиційні фонди, довірчі товариства, кредитні спілки тощо.

Надзвичайно важливу роль у фінансовій інфраструктурі відіграє фондовий ринок, який постачає суб'єктам житлового будівництва кошти, які використовуються для збільшення чи оновлення основного капіталу. Поряд із цим фондовий ринок впливає на ефективність функціонування житлового будівництва шляхом забезпечення його безперервності.

Щоб фондовий ринок став вагомим чинником стабілізації і розвитку економіки України, потрібно реалізувати заходи, зокрема щодо запровадження обов'язкового державного страхування приватизаційних вкладів населення, введення інституту незалежних реєстраторів цінних паперів (цю функцію доцільно передати депозитарним закладам), накладення обмежень на суміщення певних видів професійної діяльності на ринку цінних паперів, посилення контролю за рівнем професійної підготовки та моральних якостей працівників інвестиційних закладів (фінансових посередників). Реалізація вказаних пропозицій активізує внутрішніх і зовнішніх інвесторів, створить сприятливе макроекономічне середовище для ефективної діяльності підприємств.

**Фрагмент класифікації інфраструктури процесу житлового будівництва
за елементами та їх функції**

№ з/п	Інфраструктура процесу житлового будівництва за видами діяльності	Елементи інфраструктури	Функції інфраструктури
1	Дослідницька діяльність	Проектні інститути, науково-дослідні інститути, проектно-архітектурні	Здійснення проектного аналізу: технічного, комерційного, інституційного, соціального, аналіз довкілля середовища, дослідження можливого розташування житлового будинку на певній території, розробки будівельних конструкцій
2	Виробнича діяльність	Заводи, фабрики металургійної, хімічної, лісової та деревообробної промисловості, машинобудівні підприємства тощо	Виробництво будівельних матеріалів, їх складування; постачання необхідним обладнанням та устаткуванням
3	Торговельна діяльність	1. Біржі, які реалізують будівельні матеріали, магазини будівельних матеріалів (роздрібної та гуртової торгівлі) 2. Ріелтерські організації	1. Продаж будівельних матеріалів та їх використання 2. Продаж готових житлових будинків
4	Транспортна діяльність	Транспортні засоби, що обслуговують виробництво, торгівлю	Доставка будівельних матеріалів до місця призначення (територія будівництва), завезення сировини на заводи із забезпечення процесу житлового будівництва. Обслуговування процесу житлового будівництва.
5	Зв'язок	Інформаційно-аналітичні центри	Забезпечення збору, групування, інтегрування, синтезу інформації
6	Консалтингово-аналітична діяльність	Консалтингові, аудиторські фірми	Спостереження, аналіз функціонування ринку нерухомості, вивчення кон'юнктури, прогноз ринку, маркетингові дослідження
7	Інвестиційна діяльність	Державні інвестиційні фонди, страхові компанії, інвестиційні банки, іпотечні банки, холдингові компанії, фондові біржі, довірчі товариства, кредитні спілки, пенсійні фонди	Забезпечення необхідним обсягом фінансування процесу житлового будівництва
8	Страхова діяльність	Страхові компанії	Забезпечення для банків, будівельних компаній, забудовників тощо
9	Адміністративна діяльність	Органи державного регулювання процесу житлового будівництва	Законодавче забезпечення процесу житлового будівництва
10	Трудова діяльність	Навчальні заклади різних типів і рівнів, які дають середню, середню спеціальну, вищу освіту і післявузівську підготовку (аспірантура й докторантура)	Формування трудових навичок, спеціальна підготовка й перепідготовка кадрів

Складено на основі джерела [1–13].

Досліджуючи фінансову інфраструктуру, варто звернути спеціальну увагу на такий її елемент, як страхові компанії та страховий ринок. Страховий ринок – це система економічних відносин, які становлять сферу діяльності страховиків і перестраховиків щодо надання страхових послуг страхувальникам, які можуть бути як юридичними, так і фізичними особами [18, с. 397]. Обов'язковою умовою функціонування страхового ринку є наявність суспільної потреби на страхові послуги й наявність страховиків, здатних задовольнити ці потреби.

Крім традиційної функції – той чи інший вид страхування, – страховики вдаються і до суміжних видів діяльності – придбання біржових маклерських фірм, підприємств роздрібної торгівлі, готелів тощо [19, с. 16]. Новим для страхових компаній є те, що вони все частіше виконують функції спеціалізованих кредитних інститутів – займаються кредитуванням визначених сфер та галузей господарської діяльності. Якщо в комерційних банках акумулювання засобів населення з метою, наприклад грошових накопичень, має тільки ощадний початок, то страхування через функцію формування спеціалізованого страхового фонду несе ощадно-ризиковий початок [21, с. 111]. Характер ресурсів, які акумулюють страхові компанії, дає змогу використовувати їх для довготермінових виробничих капіталовкладень через ринок цінних паперів.

Не менш важливим елементом інфраструктури житлового будівництва є консалтингові послуги. Типовий перелік спеціалізованих консалтингових послуг, що надаються у багатьох країнах різними агентствами й організаціями, включає:

- аналіз ринку, комерційні контакти, консультації та контакти щодо дистрибуторської діяльності;
- оцінку фінансової ситуації фірми;
- послуги юристів, наприклад, допомога в підготовці статутних документів, контрактів, документації для роботи за кордоном;
- допомогу в реєстрації як АТ для існуючих підприємств;
- допомогу в підборі та залученні партнерів, у тому числі закордонних;
- передачу технологій (переговори і придбання).

Цей список може слугувати свого роду керівництвом під час планування обсягу надання консалтингових послуг у сфері бізнесу.

Висновки. Науковими результатами роботи є: уточнення трактування категорії інфраструктура житлового будівництва, що сприяє поглибленню економічної термінології; сформована класифікація інфраструктури ринку житлового будівництва за елементами та їх функціями дає можливість комплексно охопити формування процесу житлового будівництва.

Перспективи подальших досліджень. Перспективами подальших досліджень є поглиблення методичних положень щодо формування та використання окремих елементів інфраструктури ринку житлового будівництва, зокрема фінансової, страхової, консалтингової тощо.

1. Буржуазная региональная теория и государственно-монополистическое регулирование размещения производительных сил (критический анализ) / А.Д. Сапожников, М.В. Смольников, В.А. Васильев и др. – М.: Мысль, 1981. – 252 с. 2. Краснопольский Б.Х. Инфраструктура в системе регионального хозяйственного комплекса Севера (методические особенности исследования). – М.: Наука, 1980. – 162 с. 3. Розміщення продуктивних сил (теорія, методи, практика) / Ю.І. Стадницький, А.Г. Загородній, Т.Б. Данилович, О.Е. Товкан / За ред. М.І. Долишнього. – Львів: Центр Європи, 2002. – 252 с. 4. Блинов А. Инфраструктура инвестиционного процесса – система обеспечения развития экономики России // *Економіст*. – 2002. – № 5. – С. 80–87. 5. Словник іншомовних слів / За ред. чл.-кор. НАНУ О.С. Мельничука. – К.: Головна редакція УРЕ АН УРСР, 1974. – 776 с. 6. Голиков Н.Ф. География инфраструктуры. – К.: Вища шк., 1984. – 131 с. 7. Гриценко А., Соболев В. Ринкова інфраструктура: суть, функції, будова // *Економіка України*. – 1998. – № 4. – С. 35–44. 8. Соболев В.М. Формирование рыночной инфраструктуры в переходной экономике индустриального типа: общие черты и особенности в Украине. – Харьков: Бизнес-информ, 1999. – 304 с. 9. Соболев В.М. О содержании понятия “рыночная инфраструктура”//

Вестник ХГУ. – 1997. – № 398. – С. 42–45. 10. Беленький П. Механізми розвитку ринкової інфраструктури в Україні // Вісник НАН України. – 2002. – № 4. – С. 37–39. 11. Мишурова И.В. Малое предпринимательство в региональной экономике. – Ростов на Дону, 2000. – 213 с. 12. Недашківський М.М. Формування ринкової інфраструктури та її вплив на інвестиційний процес // Науковий вісник: Зб. наук. праць УФЕІ. – 1999. – №1. – С. 97–102. 13. Шевцова Е.И. Организационно-экономические предпосылки альтернативных путей развития инфраструктурных подразделений предприятия // Економіка: проблеми теорії та практики. – Дніпропетровськ: ДДУ. – 2000. – Вип. 8. – С. 24–30. 14. Шевцова О.Й. Організаційно-економічний механізм управління промисловою інфраструктурою суб'єктів господарювання: Автореф. дис... д-ра екон. наук: 08.06.01 / Інститут економіки промисловості НАН України. – Донецьк, 2001. – 36 с. 15. Пахальчук Г. Іпотека: етап становлення // Фінансові послуги. – 2004. – № 1. – С.16. 16. Рогожин П.С., Гойко А.Ф. Економіка будівельних організацій. – К.: Видавничий дім “Скарби”, 2001. – 448 с. 17. Хоружий С. Глобалізація і локалізація фінансової індустрії // Мир денег. – 2002. – №1. – С. 17–19. 18. Загородній А.Г., Вознюк Г.Л., Смовженко Т.С. Фінансовий словник. – 4-те вид., випр. та доп. – К.: Т-во “Знання”, КОО; Львів: Вид-во Львів. банк. ін-ту НБУ, 2002. – 566 с. 19. Алтынникова И. Формирование страховых резервов. – М.: Агентство финансового маркетинга, 1995. – 208 с. 20. Портер Майкл Э. Конкуренция: Учеб. пособие / Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2000. – 495 с. 21. Терехов В.І., Петрук М.Є. Спільні підприємства. Створення та розвиток: Навч. посібник. – К.: Прецедент, 2004. – 232 с.

УДК: 339. 3. (477)

Т.В. Футало

Львівська комерційна академія

СТАН ТА НОВІ ТЕНДЕНЦІЇ СУЧАСНОГО РОЗВИТКУ ТОРГІВЛІ У м. ЛЬВОВІ

© Футало Т.В., 2006

Розглядається стан розвитку і функціонування торгівлі у м. Львові на макро- і мікрорівнях, аналізуються процеси і явища, характерні для сучасного розвитку сфери обігу. Виявлені і обґрунтовані нові, основні тенденції та закономірності розвитку торгівлі.

State of development and functioning of trade in the city of Lviv at macro and micro levels is being considered. We have analyzed the processes and phenomena specific to modern development of sphere of circulation. The main tendencies and mechanism of development of trade are demonstrated in the work.

Постановка проблеми і її зв'язок з важливими науковими та практичними завданнями.

Трансформаційні процеси у вітчизняному економічному базисі, що існують в економіці України, передбачають комплексний розвиток нових господарських відносин у всіх ланках економіки, формування гнучкої системи управління і створення умов, необхідних для ефективного здійснення підприємницької діяльності у всіх формах, а також видах економічної діяльності, зокрема у торговельній галузі.

Сьогодні галузь торгівлі переживає період структурних змін, зумовлених як особливостями власного розвитку, так і загальносвітовими, національними і регіональними тенденціями. Зміни технологічного, економічного, демографічного, соціального, законодавчого, політичного та іншого характеру в країні, що привели до фундаментальних перетворень усіх сторін життя, відкривають перед галуззю торгівлі нові перспективи і можливості, обумовлені сучасними викликами ринкової економіки.